

Thema-avond : SDGs toepassen in de praktijk - 19 september 2017, Utrecht

SDGs toepassen in de praktijk

Wat komt er bij kijken om SDGs te implementeren? Welke analyses en handvatten zijn inmiddels beschikbaar voor de implementatie van de SDGs? Wat zijn de ervaringen tot nu toe? Wat betekent het praktisch voor het werk van deskundigen in de internationale samenwerking? Voor Nedworc zijn de SDGs belangrijk, omdat het ons werk zal gaan beïnvloeden.

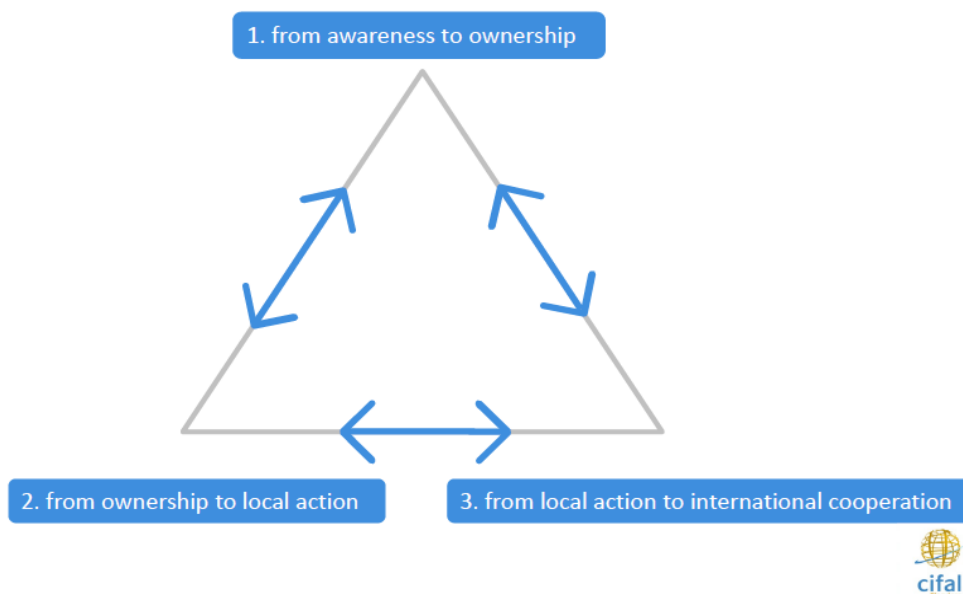
Discussie en praktijkvoorbeelden, mmv Peter Wollaert (PW) /UNITAR en enkele praktijkervaringen van Peter Oomen (PO) en Karel Hoestenbergh (KH).

Presentatie Peter Wollaert (PW) – UNITAR Fellow en Managing director CIFAL Flanders
The Sustainable development goals: A Global Vision for Local Policy & Action

CIFAL Flanders is het in Antwerpen gevestigde en bij UNITAR aangesloten internationaal opleidingscentrum voor vrede, mensenrechten en duurzame ontwikkeling, gericht op de implementatie van de Agenda 2030 (SDG's), de Nieuwe Stedelijke Agenda, de Parijse Overeenkomst (COP21), de tien principes van de VN Global Compact en de VN-richtsnoeren voor zaken en mensenrechten. Het maakt deel uit van het CIFAL Global Network, de basisopleidingsarm van de Verenigde Naties. Zo verzorgt CIFAL ook capaciteitsopbouw voor de Agenda 2013 / SDGs (www.cifal-flanders.org).

De essentie van CIFAL is te zorgen voor een zo best mogelijke manier om ons voor te bereiden op wat ons te gebeuren staat. Er zijn enorme veranderingen, geo-politiek, agenda 2030, etc. Het vormt een moreel compas; hoe zouden wij de wereld idealitair kunnen laten worden? Onder andere kijkt CIFAL samen met partners, leiders, regeringen en civil society hoe men zich future-proof kan maken. (Is uw organisatie toekomstbestendig. Is er voldoende experimenterende expertise aanwezig? Hoe de organisatie herpositioneren?)

Lokale capaciteitsopbouw is hierbij erg belangrijk en loopt via het volgende proces. Building local capacity – Agenda 20130. Vertalen naar lokaal niveau.

Ad 2: Dit betekent impact, en initiatieven die het verschil maken

Ad 3: Elk initiatief verbinden met internationale solidariteit

Het is een solidariteits agenda, waarbij men zorg draagt voor de Pachamama (moeder aarde).

Wat echter in deze agenda ontbreekt volgens PW, of waar geen rekening mee is gehouden, is het grote aantal mensen op de wereld. As we willen leven op een sociaal aanvaardbare manier, zouden we eigenlijk de bevolking moeten beperken. Dit is wel een zeer grote uitdaging. Volgens de UN, zal 70% van de wereldbevolking in 2050 stedelijk (urban) zijn. Er zal dus veel aandacht moeten zijn voor stedelijke ontwikkeling.

De Agenda 2030 is goedgekeurd op 25 september 2015. De voorbereiding hiervan heeft 6 - 7 jaar in beslag genomen. Deze SDGs moesten namelijk beter worden dan de MDGs. Heeft men dit ook zeker geprobeerd. Het doel is transformering van onze wereld, met een agenda voor duurzame ontwikkeling. Men zal in transitie moeten denken. (Voor Nedworc zou het eventueel interessant kunnen zijn om een specialist in transitie-denken uit te nodigen voor een nieuwe thema-avond.)

Transitiedenken betekent niet 'thinking out of the box'. (In tegenstelling tot 'thinking in the box'.) Want de box zelf deugt niet. Er is dus een paradigmaverandering nodig. En dit betekent geen 'business as usual', maar 'as unusual'. Het is geen agenda voor OS of armoede, maar het gaat over duurzame ontwikkeling plus internationale solidariteit.

De Agenda 2030 bevat de volgende basisbeginselen:

- **Universaliteit:** Dus toepasbaar in alle landen, omstandigheden en ten allen tijde. Dus ook voor Nederland (In tegenstelling tot de MDGs).
- **Niemand achterlaten:** Trachten de Agenda 2030 aan alle mensen ten goede te laten komen en met het voornemen om niemand achter te laten.
- **Verbondenheid en ondeelbaarheid:** Het is cruciaal de SDGs in hun geheel te behandelen, in plaats van ze te beschouwen als een menu van individuele doelstellingen waaruit te kiezen valt.
- **Inclusiviteit:** De Agenda pleit voor de participatie van alle segmenten van de samenleving, ongeacht ras, geslacht, etniciteit en identiteit, om bij te dragen aan de implementatie van de SDGs.
- **Partnerschappen:** Oproep om partnerschappen aan te gaan en zo kennis, expertise, technologie en financiële middelen te mobiliseren en te delen, om zo de verwezenlijking van de SDGs in alle landen te ondersteunen.

De verbondenheid en ondeelbaarheid uit zich in een gesloten cirkel die gehanteerd wordt, zodat elk land, elke universiteit, en zo verder dit zelf zal moeten invullen. Elke doelstelling is even belangrijk. Gender gelijkheid is bijvoorbeeld net zo belangrijk als CO2/klimaat. De kleuren van de verschillende doelstellingen hebben geen betekenis, zo ook de nummering niet. Structuur is echter wel nodig, vanwege de limits tot groei. Zie cirkel op volgende bladzijden.

Terugkijkend naar de hele ontwikkeling op het gebied van Duurzame Ontwikkeling:

1. 1987: Gro Harlem Brundtland – Sustainable Development en het Brundtland rapport of wel 'Our Common Future' van de Wereld Commissie voor Milieu en Ontwikkeling, waarin Sustainable Development gedefinieerd werd als: "the development that meets the needs of the present without compromising the ability of future generations to meet their own needs". Dit gaat over leiderschap, vertrekkend vanuit het huidige probleem en anticiperend op mogelijke problemen en oplossingen.
2. 1997: Triple Bottom Line (3Ps) (Elkington) (3 P's) en Agenda 21 (3 E's) – Localising: dialoog, consultatie en consensus creëren als approach, met het doel het opstellen van een lange-termijn lokaal actieplan voor duurzame ontwikkeling. Uit dit proces ontstaan de MDGs, die een sterke focus hebben op de sociale dimensie, met de

dualiteit 'hoe gaan we een groeiende wereldbevolking welvarend maken voor de toekomstige generatie met de beperkte resources die we hebben'?

3. 2015 SDGs Ban Ki Moon

SDGs: Het betreft 17 doelstellingen and 169 targets, waarvan een aantal redelijk begrijpbaar zijn en andere wat minder.

Bij de MDGs werd er nog traditiegetrouw naar duurzame ontwikkeling gekeken vanuit drie dimensies PPP: Planet – People - Profit. Oftewel sociale inclusie, economische groei en bescherming van het milieu, waarbij duidelijk werd dat de mogelijkheden van de aarde beperkt zijn.

De Agenda 2030, aan de andere kant, onderscheidt twee additional dimensies, namelijk Partnerschap en Peace, als noodzakelijke voorwaarden voor opbouw. Op die manier bieden de vijf dimensies, Planet - People – Prosperity – Peace – Partnership, een houvast voor beslissingen rond ontwikkelingsbeleid. De Agenda 2030 en de SDGs samen

vertegenwoordigen een holistische aanpak om problemen te begrijpen en aan te pakken. Ze helpen om de juiste vragen te stellen op het juiste moment.

De SDGs zijn ook een operationele mensenrechtenagenda. 156 van de 169 targets zijn gelinkt met mensenrechten (Declaraties). Vrede en veiligheid zijn belangrijke aandachtsvelden, naast mensenrechten en sterke staatsstructuren.

De SDGs zijn op de volgende manier verdeeld over de verschillende dimensies:

- Op het niveau van Planet: SDG 6, 12, 13, 14 en 15
- Op het niveau van Peace: SDG 16
- Op het niveau van People: SDG 1, 2, 3, 4 en 5
- Op het niveau van Prosperity: SDG 7, 8, 9, 10 en 11
- En Partnerschap, SDG 17, gaat transversal door de agenda

Voor OS is de basis is vnl. mensenrechten, arbeidsrechten, sociale rechten. Tijdens de MDGs zat men direct op het operationele niveau van projecten. Nu kan men de de tool 'Using agenda 2030 (5 Ps & 17 SDGs) sustainability framework' gebruiken. Een grote cirkel voor planning, waarbij de SDGs *as a network of targets* zijn gerangschikt. Als je de Agenda 2030 gebruikt: **gebruik hem holistisch!!!**

PW heeft toegezegd dat hij wel een keer met ons, Nedworc als OS mensen, kritisch naar een aantal projecten wil te kijken dmv deze cirkel, als oefening indien hier interesse voor is. Dit zou kunnen in de vorm van een workshop. We zouden kunnen peilen wat de interesse van Nedworc leden hiervoor is, zo wordt geopperd in de zaal.

De bijbehorende Power Point presentatie van PW geeft meer onderliggende en voorafgaande processen weer, en is dus interessant om door te nemen. Ook worden daarin de verschillen tussen MDGs en SDGs naast elkaar gepresenteerd, alsook een aantal tools/frameworks voor SDGs strategieën voor verschillende sectoren, zoals verstedelijking, hoger onderwijs, bedrijfsleven, of voor elk SDG individueel.

*Presentatie **Peter Oomen (PO)**: gaf een korte praktijkervaring vanuit zijn vorige functie binnen het Cordaid's Reconstruction Program in Zuid Sudan.*

'Can the SDG result framework improve M&E, Expertise development and Partnership', zo was de focus van zijn presentatie.

Het programma in Zuid Soedan was een partnerschap van drie organisaties, die gezamenlijk een oplossing probeerde te vinden op het probleem van 'de lokale overheid verslechtert, mede door de toename van klimaatverandering, plus de belangenconflicten tussen boeren en pastoralisten die toeneemt'. De oplossing die men hiervoor voor ogen had was 'Lokale overheids- en gemeenschapsleiders leren hoe zij stabiliteit in communities kunnen regelen of bewerkstellen door passende interventies te gebruiken'. Het was een partnership van de 3 organisaties, elk met hun strategieën. De synergie zat 'm in de geografische focus. Wat gingen ze doen?

Maar toen brak de *civil war* uit in 2013, en de synergy tussen de drie partijen die beoogd werd, werd heel dun. Hij (PO) heeft toen gekeken wat te doen.

Vanuit de SDGs (die er toen nog niet waren), heeft PO nu terug gekeken om mogelijke antwoorden te krijgen op de vragen van toen. Hij vergeleek daarvoor het *Results Framework* van het toenmalige programma, met een framework gebaseerd op de SDGs en hun indicatoren. Waarbij hij zich afvroeg of het SDG framework zou helpen om betere interventies te kiezen, betere M&E te bieden, en of het meer bruikbare lessen onthult?

De toenmalige situatie in Zuid-Soedan, door de komst van de civil war, maakte dat de partners uit vielen. Daarom heeft PO nu naar de SDGs gekeken, of die hierbij eventueel zouden kunnen hebben geholpen. Hij heeft daarvoor gekeken welke SDGs belangrijk hadden kunnen zijn voor de verschillende outcomes van het project. Dit is echter een andere aanpak dan PW gepresenteerd heeft waarbij je duidelijk let op de verbondenheid en ondeelbaarheid van de SDGs.

Outcome 1	Outcome 2	Outcome 3	Outcome 4
<i>Improved capacity of community based peacebuilding actors to:</i> - deliver on human security and development activities - provide inclusive services - hold government actors accountable	<i>Improved capacity of local government actors and community based actors to achieve coherence through interfaces and structures for cooperation on human security and development issues</i>	<i>Improved Socio-economic conditions and peace dividend is established in target communities of pastoralists and farmers</i>	- <i>Improved Socio-Economic Position of Women</i> - <i>pertinent role of women in peace processes and economic development</i>
SDG16	SDG16	SDG8	SDG5
16.1.2 16.1.3 16.1.4	16.A.1. 16.3.1	8.3.1 8.6.1	5.5.2
	11.B.2		

***Karel van Hoestenbergh (KH)** gaf een kort verhaal vanuit zijn ervaring in werkervaring in Tanzania tijdens de MDGs.*

Bevolking Tanzania is 53 miljoen. Binnen een jaar of 10 zullen er meer mensen wonen dan in Frankrijk. Er is een bevolkingsexplosie gaande. Daarnaast groeit de economie van Tanzania stelselmatig 7% per jaar. Beiden factoren hebben geen effect op de armoede. Men is verplicht om het nationaal planningsinstrument te volgen. Vervolgens moet men volgens de African Union de globale planning volgen en nu ook nog de SDGs. Wat doen ze er aan?

KH: De conclusie van de MDGs is dat er geen goede statistieken uit de dorpen kwamen.

Met behulp van Data Zetu zijn er 3 dorpen uitgekozen om met de bevolking te praten over hun behoeften. Welke instrumenten zijn er nodig om hier vervolgens iets mee te doen? Er zal een connectie moeten komen tussen de verschillende planningsinstrumenten, zoals het nationale, die van de African Union en van de SDGs. Met de connecties hiertussen worstelt men nog in Tanzania.

Discussie:

Vraag 1: Zou je zo'n aanpak zoals door PW getoond gebruiken om een ander project te maken?

Reacties/Vragen deelnemers:

- Goede aanpak, die cirkel. Heel bruikbaar.
- Model is ook bruikbaar voor universiteiten om studenten aan te laten werken. Nieuwe generatie hierover aan te spreken.
- Mbt de stap richting community en OS? Zijn daar al stappen in gemaakt?
- Voordeel gebruik van cirkel is dat een taboe of gevoelige thema's makkelijker bespreekbaar gemaakt worden. Vrede, gender, et cetera, want je loopt immers alle thema's langs.
- MDGs betrof beleidsniveau. Nu hebben alle landen toegezegd dat ze de SDGs zullen gebruiken. Maar wat levert het op? Is het een ethisch vraagstuk?
- De cirkels inspireren. Je zou je eigen bedrijf door de mangel kunnen halen. Maar werkt het ook met NGOs? Wat gebeurt er op welk niveau? CSO zijn toch de organisaties die veel dingen doen?
- NGOs zouden een analyse moeten maken om te zien waar ze het verschil kunnen maken, waar men impact kan maken.
- Dankzij de cirkel, worden thema's die moeilijk bespreekbaar zijn, nu mee genomen in de bespreking.

PW:

Rapportage verplichting is om de 4 jaar aan de VN. Eerste jaar hebben 44 landen gerapporteerd. De landen doen dit per 3 of 4. Je krijgt 20 minuten, 4 continenten worden samengezet. Er worden zeer kritische vragen gesteld door alle stakeholders. In juli 2017 hebben België, Benin en Peru, alledrie hun eerste evaluatieverslag, het zogenaamd National Voluntary Review gepresenteerd. Dit is een nulmeting. Milieu cijfers worden zoveel mogelijk verzamelt via satellieten.

Het is een kritisch platform om *national policies* met elkaar te vergelijken. De Agenda 2030 kan vooral ook functioneren in voorbereiding naar verkiezingen. Elke gemeente zal in de voorbereiding de beleidsplanning voor de komende 4 jaar op deze SDGs mee moeten nemen. Functioneert dan vooral in voorbereiding van nieuwe politiek.

Daarnaast functioneert het ook bij kleine projecten. En in de circulaire economie en grondstoffenbeleid zou het interessant kunnen zijn om dit model te 'toetsen', toe te passen. Dus vooral op meso-niveau. Bij de nieuwe Habitat agenda, gaat (moet) men inzoomen op goal 11.

De problematiek van supply chain kan ingewikkeld zijn. In België kent men een voorbeeld van een brede supply chain van voedingsproducten. Een *call* voor een programma voor rijst en sojabonen met quinoa, is nu gereviewed vanuit de SDGs.

Additionalere vragen/punten voor vervolg

Wat kan Nedworc hiermee? Zouden we als Nedworc leden, dit als een tool willen hebben en willen weten hoe dat toe te passen? Waaraan hebben we als nedworc consultant praktische behoefte?

Antw.: Er is behoefte aan zoiets toegesneden op CSOs, grassroots. We zullen de discussie als Nedworc doorzetten. Via een ALV, deskundigheidsbevordering bijvoorbeeld.

Als laatste een oproep van de Hogeschool van Amsterdam: HVA heeft zo'n 50.000 studenten. Volgend jaar start 'creating tomorrow'. Ze zijn de nieuwe 'doos' aan het maken. Nieuwe business modellen. Urban management. Interactieve media. De wereld moet veranderen, en ook een nieuwe manier van werken dient dus ontwikkeld te worden. Nieuwe wereld met SDGs. Help ons dat verhalen te vertellen. De 50.000 studenten moeten stage lopen. Research doen. Daarnaast is de vraag hoe sociale ondernemingen (social enterprises) omgaan met de overheid als opdrachtgevers, ondernemersschap@hva.nl.

Verslag: Christine Verheijden